

به نام خداوند لوح و قلم

سیاست‌گذاری در پرستاری

www.ketab.ir

نویسندگان:

دکتر محمدعلی حسینی

(دانشیار گروه پرستاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی)

دکتر الهام سپهوند

(دکترای پرستاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی)

(استادیار گروه پرستاری دانشگاه علوم پزشکی لرستان)

سرشناسه	: حسینی، محمدعلی، ۱۳۴۶-
عنوان و نام پدیدآور	: سیاست‌گذاری در پرستاری / نویسندگان محمدعلی حسینی، الهام سپهوند؛ ویراستار رضا سیدنور.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۲ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۸۱۶-۰-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: پرستاری -- ایران
موضوع	: Nursing -- Iran
موضوع	: سیاست پزشکی -- ایران
موضوع	: Medical policy -- Iran
موضوع	: پرستاری
موضوع	: Nursing
موضوع	: سیاست پزشکی
موضوع	: Medical policy
شناسه افزوده	: سپهوند، الهام
شناسه افزوده	: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
شناسه افزوده	: University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences
رده بندی کنگره	: ۳۱RT
رده بندی دیویی	: ۷۳/۶۱۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۴۴۶۲۴۳
وضعیت رکورد	: فیپا

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

www.ketab.ir

نام کتاب: سیاست‌گذاری در پرستاری

مترجمین: دکتر محمدعلی حسینی - دکتر الهام سپهوند

ویراستار: دکتر رضا سیدنور

شابک: ۹-۰-۹۷۸۱۶-۶۲۲-۹۷۸

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

چاپ اول: ۱۳۹۹

چاپ: ارشیا

ناشر: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

نشانی: اوین، بلوار دانشجو، خیابان کودکان، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

تلفکس: ۷۱۷۳۲۲۱۱

با قدردانی از همکاری

• صفحه‌آرا: گروه گرافیکی ارشیا • طراحی جلد: گروه گرافیکی ارشیا

همه حقوق نشر برای ناشر محفوظ است: هرگونه استفاده از متن به هر صورتی در قالب کتابچه، جزوه، تهیه CD آموزشی، تهیه نرم‌افزار، استخراج آزمون، ترجمه به دیگر زبان‌ها و استفاده از مطالب کتاب، اشکال، تصاویر و... بدون اجازه کتبی از ناشر غیر قانونی است.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

۱۱	پیش‌گفتار.....
۱۳	فصل اول: مبانی و تاریخچه سیاست‌گذاری در پرستاری.....
۱۳	اهداف رفتاری.....
۱۴	مقدمه.....
۱۷	۱- دیوان‌سالاری: واپس‌گرایی یا نوگرایی.....
۱۸	۲- نظریه سازمان‌ها: جنبه استراتژیک.....
۱۸	۳- مدیریت عمومی: اندیشیدن به پیچیدگی جهان.....
۱۸	مبانی و تعاریف سیاست‌گذاری.....
۱۹	اهداف خط‌مشی‌های عمومی.....
۲۰	ویژگی خط‌مشی‌های عمومی.....
۲۰	انواع و نمونه‌هایی از خط‌مشی.....
۲۰	تقسیم‌بندی خط‌مشی‌ها براساس قوای سه‌گانه در کشور ایران.....
۲۱	خط‌مشی‌های فراگیر یا ابرخط‌مشی‌ها.....
۲۱	نقش دولت در خط‌مشی عمومی.....
۲۱	دو مقدمه خط‌مشی‌های عمومی: توصیفی و هنجاری.....
۲۲	مفهوم خط‌مشی (سیاست‌گذاری).....
۲۲	خط‌مشی، واسطه وضع موجود به مطلوب.....
۲۳	چشم‌انداز تاریخی در مورد سیاست و پرستاری.....
۲۳	بیداری سیاسی و جنبش پرستاری مدرن.....
۲۸	سازمان ملی پرستاری بهداشت عمومی.....
۳۲	فرایند سیاست‌گذاری پرستاری.....
۳۶	نتیجه‌گیری.....
۳۸	منابع.....
۳۹	فصل دوم: سطوح، نظریه‌ها و الگوهای سیاست‌گذاری.....

۳۹	اهداف رفتاری.....
۴۰	مقدمه.....
۴۱	سطوح سیاست گذاری.....
۴۳	مراحل سیاست گذاری.....
۴۳	تنظیم راه حل ها.....
۴۳	اتخاذ سیاست.....
۴۴	اجرای سیاست.....
۴۴	ارزیابی سیاست.....
۴۴	الگوهای تحلیل سیاست.....
۴۵	الگوی مثلث تحلیل سیاست.....
۴۵	الگوی خردگرایی جامع.....
۴۶	الگوی خردگرایی محدود شده / الگوی رضایت بخش.....
۴۷	الگوی تدریجی.....
۴۷	الگوی ترکیبی.....
۴۸	الگوی سطل زباله / نظام ناشناخته.....
۴۹	الگوی نخبگان / عموم.....
۵۱	الگوی گروه.....
۵۱	نظریه انتخاب منطقی.....
۵۲	الگوی شبکه سیاستی.....
۵۳	نظریه مالک - کارگزار.....
۵۴	الگوی نظام.....
۵۵	الگوی مراحل هاگوود و گان.....
۵۶	نتیجه گیری.....
۵۷	منابع.....
۵۹	فصل سوم: سیاست گذاری در حوزه ی نظارت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.....
۵۹	اهداف رفتاری.....
۶۰	مقدمه.....
۶۰	تعریف کلمه ی "کنترل و نظارت".....
۶۱	مراحل نظارت.....

۶۲	انواع نظارت
۶۴	نظارت در سازمان‌های آموزشی
۶۵	نظارت اداری
۶۶	نظارت بالینی
۶۸	عوامل مهم در انجام نظارت
۶۹	سیاست‌گذاری در حوزه‌ی سلامت
۷۰	پنج شکل اصلی سیاست‌ها در حوزه سلامت
۷۱	حاکمیت بالینی
۷۱	دلایل بهره‌مندی از حاکمیت بالینی
۷۲	حیطه‌های اصلی حاکمیت خدمات بالینی
۷۴	نتیجه‌گیری
۷۵	منابع
۷۷	فصل چهارم: سیاست‌گذاری در پرستاری
۷۷	اهداف رفتاری
۷۸	مقدمه
۸۲	عرصه سیاست برای پرستاران
۸۴	فرایند سیاست‌گذاری
۸۶	سفر در سیاست
۹۲	نیازمندی‌های نیروی کار
۹۶	پرستاران در خط مقدم کیفیت و ایمنی
۹۹	همکاری بین حرفه‌ای
۱۰۱	اصلاح مراقبت‌های بهداشتی
۱۰۳	گبی (۲۰۱۱) "تردید اجتماعی"
۱۰۳	محیط و سلامت
۱۰۷	پیامدهای آینده
۱۰۹	مفاهیم کلیدی
۱۱۰	نتیجه‌گیری
۱۱۱	منابع
۱۱۳	فصل پنجم: سیاست‌گذاری آموزشی در پرستاری

۱۱۳	اهداف رفتاری.....
۱۱۴	جایگاه نظام آموزشی.....
۱۱۵	الگوهای سیاست گذاری.....
۱۱۷	کارکردهای نظام های سیاست گذاری.....
۱۱۷	تجارب سیاست گذاری آموزش عالی سلامت.....
۱۱۷	تدوین نقشه جامع علمی سلامت.....
۱۱۸	سند تحول و نوسازی آموزش پزشکی ایران.....
۱۱۸	سیاست گذاری آموزشی.....
۱۱۹	چالش های آموزش پرستاری و سیاست های آموزش پرستاری در ایران.....
۱۱۹	برنامه های آموزشی.....
۱۲۰	مدرسین.....
۱۲۱	دانشجویان پرستاری.....
۱۲۲	محیط آموزشی.....
۱۲۳	وضعیت کنونی سیاست های اجرایی آموزشی.....
۱۲۵	نتیجه گیری.....
۱۲۶	منابع.....
۱۲۷	فصل ششم: سیاست گذاری اقتصادی در پرستاری.....
۱۲۷	اهداف رفتاری.....
۱۲۸	مقدمه.....
۱۲۹	سیاست گذاری.....
۱۳۰	سیاست گذاری اقتصادی.....
۱۳۰	الگوهای سیاست گذاری اقتصادی.....
۱۳۲	وضعیت و شرایط اقتصادی در کشور ما.....
۱۳۴	سیاست گذاری در بهداشت.....
۱۳۸	پرستاران و سیاست گذاری.....
۱۳۹	پرستاران و سیاست گذاری های اقتصادی.....
۱۴۰	اقتصاد بهداشت و اقتصاد پرستاری.....
۱۴۰	الزامات مالی برای مدیران پرستار.....
۱۴۵	ارزیابی اقتصادی در پرستاری.....

تغییر بهینه در سرنوشت افراد و سازمان‌ها بدون مشارکت خود آنها ممکن نمی‌گردد. اداره امور بدون برنامه‌ریزی میسر نبوده و هدایت افراد و سازمان‌ها، نیاز به برنامه‌ریزی مناسب و اثربخش دارد. یکی از ارکان مهم هرم برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری است. سیاست‌گذاری در سطوح مختلف کلان، میانه و خرد در تعیین سرنوشت افراد و سازمان‌ها نقش بسیار چشم‌گیری دارد. هر رشته و حرفه‌ای نیز برای ترسیم آینده‌ای بهتر نیاز به سیاست‌گذاری‌های مناسب در عرصه‌های مختلف دارد. پرستاری رشته‌ای ایست که به‌طور مستقیم با سلامت افراد و جامعه مرتبط بوده و نقش این قشر عظیم از افراد حرفه‌ای در سلامت افراد و جامعه کتمان‌ناپذیر است؛ از آنجاکه پرستاران بیشتر در خط مقدم بهداشت و درمان مشغول فعالیت بوده و کمتر فرصت مشارکت سیاسی را داشته‌اند، خود نیز در گذر زمان خود بر این باور بودند که باید مجری سیاست‌ها بوده و کمتر در سیاست‌گذاری نقش داشته باشند. این باور غلط باعث شده بود پرستاران کمتر دانش و توان خود در تغییر محیطی بهره‌برده و سیاست‌گذاری را یک امر سیاسی یا به بیانی دولتی تلقی کرده و آن را به دیگران واگذار نمایند. این در حالی است که امروزه در دنیا به این باور رسیده‌اند که با عنایت به دانش، تجارب، گستردگی فیلدهای آموزشی و کاری، حجم نیروی انسانی و... پرستاران می‌توانند یکی از اثرگذارترین افراد در تدوین سیاست‌های حوزه سلامت در سطوح مختلف سیاست‌گذاری باشند. مشارکت پرستاران در تغییر سیاست‌ها از سطوح بالای پارلمانی تا مدیریت‌های خرد خدمات بهداشتی درمانی و حتی در سطح فردی در مکاتبه با مسئولین برای ایجاد تغییرات مناسب محطی در راستای ارتقای سطح سلامت افراد و جامعه تعریف می‌گردد. از آنجاکه این دانش و فعالیت سبقه طولانی در پرستاری نداشته است، مطالعات انجام شده در این زمینه نیز محدود بوده و دانش کافی و مورد نیاز پرستاران تدوین نشده است. در پاسخ به این ضرورت در بازبینی اخیر دوره دکتری تخصصی پرستاری

توسط هیأت ممتحنه پرستاری کشور درس سیاست‌گذاری پرستاری در کوریکلوم این دوره تحصیلات تکمیلی در نظر گرفته شده، لیکن منابع کافی برای این درس معرفی نشده و شاید بتوان گفت هیچ منبع فارسی زبان مناسب برای آن وجود ندارد. در پاسخ به این نیاز نویسنده در طی سه دوره تدریس این درس با مطالعه و گردآوری و ترجمه مطالب مختلف به همراه دانشجویان دکتری تصمیم به تألیف این کتاب گرفته است. کتاب حاضر مشتمل بر نه فصل مختلف است که از مبانی و تاریخچه سیاست‌گذاری تا ارزش‌یابی سیاست‌گذاری را دربرمی‌گیرد. در فصول مختلف علاوه بر تعاریف و مدل‌ها و روش‌های مشارکت در بخش‌های مختلف سیاست‌گذاری، مثال‌هایی کاربردی نیز برای آنها ارائه شده است. این درسنامه علاوه بر دانشجویان پرستاری برای تمامی مدیران پرستاری و تمامی پرستارانی که علاقمند به مشارکت سیاسی و سیاست‌گذاری هستند، مفید بوده و در یادگیری آنها مؤثر خواهد بود. در اینجا وظیفه خود می‌دانم از دانشجویان دکتری پرستاری دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی از جمله دانشجویان دکتری دوره‌های یازدهم، دوازدهم و سیزدهم، کمال تشکر را داشته باشم.

امید است این کتاب به‌عنوان مقدمه‌ای برای فعالیت بیشتر جامعه پرستاری، حوزه سیاست‌گذاری و در مشارکت‌های سیاسی در حوزه سلامت مفید فایده باشد.

مؤلفین

دکتر محمدعلی حسینی - دکتر الهام سپهوند